

U prvom dijelu ove nesvakidašnje knjižice stoji niz priča pod naslovom *Orah*. Toplo i blago, poput strujanja bliske ljubavi u hladnoj božićnoj noći do srca dopiru poruke života, značenje borbe i svakodnevnih napora na putu otkrivanja smisla. Svojom jednostavnošću, ove male pričiće približavaju svakom otvorenom srcu onaj cilj kojeg zastiremo tolikim suvišnostima, pretvarajući život u bezvoljnost i ravnodušnost čak i prema biti postojanja.

Drugi dio pod naslovom *Dlan* skùp je konkretnih, a opet na osebujan način imaginarnih, priča-slika u kojima se pisac duhom prenosi na povijesnu razinu zbivanja, slikovito uobličujući poruku Božića snagom efektnog umjetničkog i duhovnog zamišljaja. Ovaj skùp slika može izgledati poput projekcije u prošlost, ali poruka istine veže ih uz sadašnjost. Vrijeme, poručuje pisac, zasigurno nije granica niti smije biti prepreka Istini. Istina premošćuje svaku udaljenost, povezujući u jedno rubove postojanja.

Posljednji dio, naslovljen *Vrata* već u naslovu simbolički i nena-metljivo otvara pogled znatiželjnom djetetu u vlastitu duhovnu stvarnost. Toliko smo otvoreni pozivu jedinstvene Ljubavi, koja nas svojom ljepotom svakodnevno izaziva i doziva, koliko prepoznajemo da je to poziv na suradnju i djelovanje na putu spasenja koji prokušanu dušu obogaćuje zlatom plemenitosti. Ta Ljubav stvara, otvara prostor, proširen zajedništvom s piscem nastalim čitanjem njegovih božićnih priča, u koji svaki čitatelj, glasom vlastite savjesti i tragom svojih ruku, treba upisati odgovor na pitanje da li su vrata njegova srca otvorena ili zatvorena; da li se rado i bez neugorne škripe otvaraju kad nečija samotna ruka na njih pokuca, ili iza "sigurnosti zatvorenih vrata" radije ostajemo u svom "miru" i svojoj samodostatnosti.

Posljednja priča drukčijim riječima upućuje istu onu poruku, davno izrečenu u Kristovu *Govoru na gori*, koju nikako ne bismo smjeli zaboraviti: budite poput djece; narastite do veličine njihove jednostavnosti; ne zaboravite nikada da ste pozvani *biti* i svojim življenjem svijetom pronijeti ljubav Božju.

Matilda Marović

HODOČASNIK RIJEČI

Diethard Zils, *Pilger des Wortes - Hodočasnih riječi. Auswahl aus der Poesie - Izbor iz poezije*, (preveli Ivica Lovrić i Frano Prcela), Dominikanski provincijalat i Nakladni zavod Globus, Zagreb 1994, 155 str.

Blagoslovljene riječi nepoznatih ljudi što u svojoj jednostavnosti i istinitosti izazivaju šutnju i trnce. Blagoslovljeni nepoznati ljudi koji

dozivaju blago nebo ne bi li se kako primaklo povijesnoj krvavoj zbilji kolopleta zla u koje su uvaljena njihova ne tako udaljena braća.

Kad u vremenu krvi i stradanja, "na putu iz Jeruzalema u Jerihon", onom siromahu što ga izubijaše i opljačkaše razbojnici, priđe čovjek, redovnik, svećenik i u zaglavlje ogledala svoje osobe upiše "i kud god idem sa mnom si ti", probudi se u nama nada da ovaj svijet (još) nije izgubljen.

Diethard Zils u zaglavlju zbirke pjesama *Hodočasnik riječi* uze pod svoje stihove Drage Ivaniševića "...i kud god idem sa mnom je Hrvatska". On neće riješiti čarobnim štapićem sve nagomilane muke i tjeskobe prognanika, neće uspjeti nahraniti sve gladne kruha i duha, ali je na "svojem magarčiću" poveo tog uciviljenog čovjeka, blagom riječju zavio mu rane i preporučio ga na brigu svima s iskrenom ljubavlju.

Diethard Zils, rođen 1935. u Bottropu, u Njemačkoj, od 1953. član je Dominikanskog reda, svećenik od 1962. Studij teologije završava na visokoj bogoslovnoj školi u Walberbergu kraj Bonna, potom obavlja mnogovrsne dušobrižničke službe, osobito u radu s mladima, piše pastoralno-liturgijska djela a od 1992. asistent je generala dominikanskog Reda za srednju i istočnu Europu.

Knjiga *Hodočasnik riječi* izbor je iz Zilsove poezije što su ga priredili te na hrvatski preveli Ivica Lovrić, student politologije i sociologije na sveučilištu u Bonnu, i Frano Prcela, hrvatski dominikanac koji živi i djeluje u Düsseldorfu. Kako je svaki prijevod, a osobito to vrijedi za poeziju, izuzetno zahtjevan (i na neki način "izdaja" teksta) priređivači su se odlučili za paralelno izdanje njemačkog originala i hrvatskog prijevoda, čime su postigli "pun pogodak". Tko poznaje njemački jezik moći će tako doista još više uživati u Zilsovima pjesmama. Valja pak odati priznanje prevodiocima na uspješnom trudu da koliko je god moguće slijede ne samo misao nego i pjesnički izražaj samog auktora.

Zils više od trideset godina dolazi u Hrvatsku i ona je postala dio njega. Njegova "zaljubljenost" u našu zemlju i ljude, u krš Braća i iločke vinograde, u crkvice nad morem i Bistričku "crnu Madonu", puni su bistre radosti i odišu djetinjom iskrenošću vjere i poštovanja prema "Lijepoj našoj" i njenoj djeci. Rat, koji se okomio na ovu zemlju, na Hrvatsku i Bosnu očito je duboko pogodio tog pjesnika istančanog senzibiliteta, što je posebno vidljivo u stihovima iz ciklusa *Molitva za Bosnu i in tempore belli: "svakodnevno / kupujem večernji list / u ludoj nadi za mirom // i svakog dana biva nevjerojatnijim / sam po sebi jasan / razuman razum"* (109).

Taj čovjek, kršćanin, redovnik, svećenik, Nijemac i kozmopolit kao da prihvaća križ ovoga rata na Balkanskoj pustopoljini na vlastita ramena, otkrivajući svijetu istinu, bez mržnje i bez osvetničkih težnji, želeći jedino da vlastitom solidarnošću bar malo ublaži gorčinu svih

koji trpe. Svjedoči to i jedna od najnadahnutijih pjesama cijele zbirke, koja nosi naslov *Psalam 137* (str. 120-121):

*U našim sobama sjedasmo
pred televizorima
i radovasmo se ugodnoj večeri.
Donijesmo pivo iz hladnjaka
a i slanog peciva bilo je na dohvat ruke.
Ali odjednom ugledasmo slike iz Sudana
djecu s izglednjelim trbusima
i izmasakrirana tijela hrvatskih gardista
iz Borova Sela i Petrinje.
Neki odmah promijeniše program
i nadoše zadovoljštinu u bezbrižnoj glazbi:*

...

*A mi gledasmo slike
i borismo se protiv nevjerovanja*

...

*ako bismo ikada došli na pomisao
spokojno slaviti našu srećicu,
pohjegavši pred suzama gladnih,
nedohvatljivi za poruku žrtava,
neka nam riječ o vjeri u Boga
u grlu zastane*

...

Valja spomenuti kako ova zbirka sadrži pjesme koje su dio raznovrsnog i bogatog opusa, a koje prije nisu tiskane u zasebnoj knjizi, pa tim ova knjiga ima još veću vrijednost.

Riječ postoji da izazove, pozove i dozove čovjeka i njegov odgovor. Zilsova dozivanja mira, bratstva i ljubavi niču iz njegove jasne kršćanske ukorijenjenosti u ideale Božjeg kraljevstva a stoje na matrici ekumenskog duha i dominikanske duhovnosti - otkrivanja istine i zalaganja za istinu.

Neka stoga ova zbirka pjesama bude također izazov i nadahnuće hrvatskim kršćanskim piscima da ne ustuknu pred naletom zla, nego da sebe, svoje poslanje, svoju domovinu i čovjeka vazda brane istinom, ljepotom i iznad svega čistom, djetinjom dobrotom. Onom koja je D. Zilsa potakla da napiše pjesmu *Trinaest vrčeva vode* (str. 49):

*trinaest vrčeva vode
trinaest hljepčica kruha
trinaest stotina ljeta
život sred smrtnoga mûka*

*trinaest svijeća svijetli
usred tih mračnih sjena*

*trinaest stotina ljeta
svjetlo u teška vremena*

*trinaest parova ljudi
dragih i srca vruća
trinaest stotina ljeta
smrti i uskrsnuća*

*trinaest činova drame
Hrvatska stoji i pada
trinaest stotina ljeta
mjesto: ovdje i sada*

Poradi ovih riječi auktoru hvala, a priređivačima priznanje uz uvjerenje da im trud nije bio uzaludan i želju da nam prirede još ovako lijepih i ugodnih iznenađenja.

Ante Mateljan